

Emergence a „samoorganizování“

Myšlenky Philipa Andersona, že „základní zákony (event. zákonitosti) fyziky“ nejsou na vyšších úrovních narušovány, ale že se k nim v nové situaci přidávají, „emergují“ nové v důsledku samoorganizování, nejsou sice ničím zcela novým, ale je třeba je uvítat, byť střízlivě. Je tím totiž otevřena malá skulinka pro principiálně důležitou myšlenku, totiž pro koncept „vzniku nového“. Jakmile jednou připustíme „vznik nového“, dostáváme se nevyhnutelně k problematice vzniku vůbec, vzniku čehokoli a dokonce všeho, veškerenstva. Předpoklad, že veškeré „nové“ musí předpokládat něco pevného a trvalého, co nevzniká a nezaniká, byl velmi přesvědčivě stanoven a zkoumán již nejstaršími mysliteli, ale dnes je už každý pokus najít něco takového jako všeobecný, univerzální základ všech změn, který se sám už nikdy nemění, dopředu zpochybněn, a to nejen jako výsledek nesčetných zkušeností, ale především proto, že neřeší a nemůže řešit otázku vzniku nového, byť zaměřenou jen na jakýsi „povrch“ věcí. To, o čem někteří „chaotici“ (teoretikové chaosu) mluví jako o „samoorganizování“, „samouspořádávání“ původního chaosu, je pouhý název, jern pojmenování fenoménu, ale detailnímu, logickému a systematickému myšlenkovému zpracování se tato idea vzpírá. Vždycku tu zůstává otázka, kde se bere jednak ta či ona kvalita „materiálu“, a druhá, kde se bere ta či ona „síla“, která za onu samoorganizaci odpovídá.

(Písek, 080924-4.)